

**Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»**

Кафедра міжнародних відносин і аудиту

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
завідувач кафедри

Пашкевич М.С.

30.08.2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Сучасні ідеологічні процеси в Європі»**

Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Освітній рівень.....	бакалавр
Освітня програма	Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії
Статус	вибіркова
Загальний обсяг	4 кредити ECTS (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Термін викладання	7-й семестр
Мова викладання	українська

Викладач: Грушецький Богдан Павлович

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасні ідеологічні процеси в Європі» для бакалаврів спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» / Б. П. Грушецький; НТУ «Дніпровська політехніка», каф. обліку і аудиту. – Д.: НТУ «ДП», 2022. – 9 с.

Розробник – Грушецький Б. П.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням методичної комісії спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» (протокол № 1 від 30.08.2022 р).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	4
4 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
5 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.....	6
5.1 Шкали.....	7
5.2 Засоби та процедури.....	7
5.3 Критерії.....	8
6 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	9
7 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	9

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни «Сучасні ідеологічні процеси в Європі» віднесено такі результати навчання:

BP1.15.	використовувати знання про соціально-економічні проблеми урбанізації, регулювання розвитку великих, середніх і малих міст, міських агломерацій і міської місцевості з урахуванням стратегії розвитку держави у середовищі міжнародних відносин
---------	--

Мета дисципліни полягає у формуванні у студентів системи знань про особливості формування, еволюції та перспективи розвитку найбільш впливових ідеологій сучасної Європи.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	зміст	
ДРН 1	Визначити сутність ідеології, типи класифікації її різновидів та головні наукові підходи до вивчення	
ДРН 2	Охарактеризувати новітні тенденції розвитку традиційних європейських ідеологій (лібералізм, консерватизм, християнська демократія, соціалізм, комунізм, націоналізм, анархізм)	
ДРН 3	Виявити особливості нових політичних ідеологій у Європі (регіоналізм, євроскептицизм, комунітаризм, енвайронменталізм, популізм, фемінізм, лібертаріанство, ідеологія піратів)	
ДРН 4	Знати основні концепції провідних теоретиків сучасних ідеологій	
ДРН 5	Знати програмні положення та практичну діяльність політичних партій та рухів Європи, що презентують сучасні ідеології	

3. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	24	36	-	-	-	-

практичні	60	24	36	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	120	48	72	-	-	-	-

4. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	24
ДРН 1	1. Ідеологія як феномен політичної свідомості 1.1 Поняття та походження політичної ідеології 1.2. Структура і функції ідеології 1.3. Концепція відмирання ідеології	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	2. Роль лібералізму в сучасній Європі 2.1 Ключові ідеологічні підходи лібералізму 2.2 Сучасний розвиток ліберальних ідей: І. Берлін, Д. Ролз, Р. Дворкін, Д. Уолдрон, В. Кимлічка, М. Пеннінгтон 2.3 Ліберальна ідеологія у політичному житті сучасної Європи.	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	3. Консерватизм та християнська демократія 3.1. Сучасний неоконсерватизм та його напрямки 3.2. Характерні риси християнсько-демократичної ідеології 3.3. Сучасні консервативні та християнсько-демократичні політичні сили у Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	4. Трансформація сучасної соціал-демократії в Європі 5.1. Відхід сучасної соціал-демократії від класичного марксизму 5.2. Концепція «третього шляху» Е. Гідденса та «новий лейборизм» 5.3. Сучасні соціал-демократичні політичні сили в Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	5. Радикальні політичні рухи в сучасній Європі 5.1. Ультраліві та ультраправі – спільне та відмінне 5.2. Ультраліві течії та партії в Європі 5.3. Ультраправі течії та партії в Європі	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	6. Євроскептицизм і популізм у сучасній Європі 6.1. Головні ознаки популізму в політичній діяльності сучасних партій 6.2. Євроскептичні політичні сили в Європі 6.3. Міжнародні об'єднання євроскептичних і популістських політичних сил	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	7. Сучасний рух зелених 7.1. Енвайронменталізм як сучасна політична ідеологія 7.2. Роль руху зелених у вирішенні глобальних проблем 7.3. Ключові політичні партії та рухи зелених у Європі	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	8. Вплив інших ідеологічних течій на політичний розвиток сучасної Європи (фемінізм, лібертаріанство, регіоналізм, рух піратів, комунітаризм) 8.1. Ключові ознаки ідеологій 8.2. Політичні сили та об'єднання 8.3. Роль ідеологічних течій у розвитку сучасної Європи	3

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	24
ДРН 1	1. Ліберальні політичні партії в Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	2. Консервативні політичні партії в Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	3. Християнсько-демократичні політичні партії в Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	4. Соціал-демократичні політичні партії в Європі	3
ДРН 2, ДРН 4, ДРН 5	5. Ультраліві та ультраправі політичні партії в Європі	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	6. Євроскептичні та популістичні політичні партії в Європі	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	7. Зелені політичні партії в Європі	3
ДРН 3, ДРН 4, ДРН 5	8. Політичні партії в Європі, що належать до інших ідеологій	3
	РАЗОМ	48

5. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

5.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних студентів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent

74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації.

5.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь, комунікації, автономності та відповідальності студента за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання. Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою. Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; виконання ККР під час заліку за бажанням студента
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		
	або індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком дескрипторам, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання. Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання. Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного дескриптора НРК.

5.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

6. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Microsoft Teams.

Дистанційна платформа MOODLE.

Система онлайн-тестів Kahoot

Система онлайн-тестів Classtime

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бреннан Д. Проти демократії. Київ: Дух і літера, 2020. 464 с.

2. Джудіс Д. Б. Великий вибух популізму. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. 192 с.
3. Єрмоленко В. Плинні ідеології. Київ: Дух і літера, 2020. 480 с.
4. Іванишин П. Ідеологія і держава. Київ: Крила, 2022. 533 с.
5. Ткаченко К. Праві двері зліва. Київ: Критика, 2019. 380 с.
6. Fear and Uncertainty in Europe: The Return to Realism? / Ed. by R. Belloni, V. Della Sala, P. Viotti. Cham, 2019. 292 p.
7. Green parties in Europe. New York: Routledge, 2016. 352 p.
8. Managing Democracy in the Digital Age. Cham: Springer, 2018. 268 p.
9. Mitchell M. T. The Limits of Liberalism. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 2019. 341 p.
10. Norris P., Inglehart R. Cultural Backlash: Trump, Brexit, and Authoritarian Populism. Cambridge: Cambridge University Press, 2019. 555 p.
11. Petri R. A Short History of Western Ideology. London: Blumshury, 2018. 257 p.
12. Political values in Europe-China relations. Stockholm, 2018. 96 p.
13. Rosenblatt H. The Lost History of Liberalism. Princeton: Princeton University Press, 2018. 365 p.
14. The Europeanisation of the Western Balkans: A Failure of EU Conditionality? Cham, 2019. 250 p.
15. The Routledge Handbook of Libertarianism. New York: Routledge, 2018. 487 p.
16. Toplišek A. Liberal Democracy in Crisis. Cham: Palgrave Macmillan, 2019. 221 p.